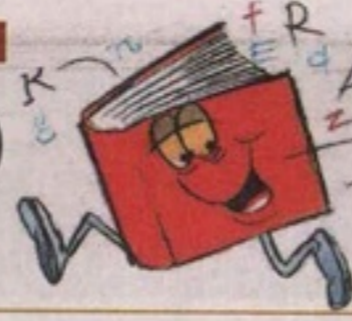

KİTAP

RENKLER... SESLER... HARFLER...

AYTÜL AKAL • ÇİĞDEM GÜNDEŞ • MAVİSEL YENER • MUSTAFA DELİOĞLU

Vladimir Tumanov'dan çocuklara adanmış yapıtlar

Günişği Kitaplığı tarafından yayımlanan "Kraliçeyi Kurtarmak" 100. baskısını, "Haritada Kaybolmak" ise 90. baskısını yaptı.

KİTAP GÖLGESİ

MAVİSEL YENER

www.maviseleyener.com

Kraliçeyi Kurtarmak, Vladimir Tumanov'un matematikten korkan, problem çözmeyi sevmeyen çocuklar için yazdığı fantastik bir serüven. Aleks ne kadar uğraşırsa uğraşsın, matematik ona çok zor geliyor. Ama bir gün yolda bulduğu bir kalem hayatını değiştiriyor. Kalem, problemleri kendi kendine şıp diye çözüvermeye başlayınca Aleks ilk kez matematikte yüksek notlar almaya başlıyor. Ama... Evet, bir "ama" var... Problem çözen sihirli kalem birden kayboluyor. Derken Aleks, kitaplığında daha önce hiç görmediği bir kitap buluyor: Kraliçeyi Kurtarmak. İdilya denen kraliğin zekası ve dürüstlüğüyle tanınan kraliçesi Jayden'in öyküsünü okumaya başlıyor. Bu heyecanlı serüveni okurken matematiğin büyüdü dünyasına giriverdiğimiz fark etmiyoruz bile.

Yazar, Haritada Kaybolmak adlı yapıtında coğrafyanın eğlenceli kapılarını açıyor. Aileleriyle birlikte uzun süredir yaşadıkları sessiz ve sıkıcı kasebaдан büyük kente taşınan Alt Kardeşler Chris ve Francis'in yaşamı, sinemadan dönerken yağmura yakalandıkları bir akşam karabasana dönüşüyor. Yağmurdan kaçmak için sığındıkları, tuhaf nesnelere dolu dükkânda, izinsiz atıştırdıkları leziz şekerler çocukları hızla yaşlandırmaya başlamasını mı... Tok kurtuluş yolları, eski bir dünya haritasında beliriveren bilmece-leri çözmek! Başlangıçta, kolay görünse de, peşlerine hırslı muhabir Wrangler takılınca, hem ondan kaçmak hem de yaşlanmanın ağırbaşlı koşullarıyla baş etmek, haritanın gizini çözmelerini neredeyse olanaksızlaştırıyor...

Küçük okurlar kadar eğitimcilerin ve anne babaların da büyük ilgi gösterdiği fantastik romanlarıyla çocuklara matematiği ve coğrafyayı sevdiren Vladimir Tumanov'la kitaplarının 100. ve 90. baskıya ulaşmasının adına, Türkiye'den Kanada'ya edebiyat evrenindeki yolculuğunu sevgili Halil Türkten konuştu.

- Türkiye'de Günişği Kitaplığı tarafından yayımlanan kitaplarınızdan Kraliçeyi Kurtarmak 100. baskısını, Haritada Kaybolmak ise 90. baskısını yapıyor. Bu, hem dünya yayıncılığı hem de Türkiye için müthiş bir başarı. Her iki kitabın da çocuklar tarafından bu kadar sevrerek okunmasını neye bağlıyorsunuz?

- Her iki kitabımda da ön planda olan macera kurgusunun çocukların hayal gücünü tetiklediği kanısındayım ve tabii ki çocukların rekabetten hoşlandıklarını düşünüyorum. Ayrıca bilmece, onların elektronik oyunlarda buldukları kahramanların güçlükleri bir bir üstesinden gelmesi gibi- rekabet duygusunu yeniden hissetmelerini sağlıyor. Bu kitaplar, zor zamanlarda sinanan arkadaşlık gibi insani bağları konu ediyor, ki çoğu öykünün hammaddesinde de bu var. Son olarak kitaplardaki eğitim bileşeni de -matematik ve coğrafya- kitaplarını sınıflarında kullanan öğretmenlere çekici gelmiş olmalı. Bu bileşen Kanada ve ABD'de de çok etkili oldu. Sınıftaki tüm öğrencilerin ve öğretmenlerinin yazdıktan birçok mektup aldım bu konuda şimdiye kadar.

"ÇOCUKLARI ÖYKÜLERİ BEĞENMEYE ZORLAMAMALIYIZ"

- Her iki kitap da zekice kurguladığınız bilmeceyle ilerliyor. Okuru yakaladı mı bir daha bırakmayan bu bilmece için nasıl bir yöntem izlediniz? Nasıl çalıştınız?

- Okur bulmacayı baştan başlayarak çözmeye çalışır, bense onları sondan

başta giderek kurguladım. Önce problemi belirledim; örneğin, matematikte üstü sayılar veya Afrika'da Lucy fosillerinin bulunması... Kafamda önden belirlemiş olduğum çözüme uygun bulmacaları oluşturdum. Sonrasında bulmacaları uyaklı birer tekerlemeye dönüştürdüm, ki kitapların Türkçe baskılarında Mine Kazmaoğlu bunu ustalıkla başardı. Üstüne üstlük, Kraliçeyi Kurtarmak kitabında bulmacaların cevaplarının ilk harflerinin kahramanın adını oluşturmaya gibi bir zorluk da ekledim. İşin alengirli kısmı, İngilizcesi Aleks Isaac Fog olan ismin ailemle ilişkili olması. Aleks oğlum; Tumanov Rusça'da sis anlamına geliyor ki bunun İngilizcesi de "fog" ve Isaac da benim İkinci Dünya Savaşı'nda bir çarpışmada ölen amcamın ismi (onu da onurlandırmak istedim). Bütün bunları yerli yerine oturtmak ve matematik bağlamında çalışmak bir sürü planlama ve revizyon gerektirdi ama sonuç böylesine iyi olduğu için memnunum.

- Bir söyleşinizde, Kraliçeyi Kurtarmak kitabınızı, kendi oğlunuz Aleks'in matematik dersinde yaşadığı zorlukları aşması için yazdığınızı söylemişsiniz. Kızınızda o kitaptaki problem çözümlerinden biri. Peşinden Haritada Kaybolmak nasıl geldi? Neden coğrafya? Çoğu çocuk neden sevmiyor sizce coğrafya dersini?

- Çocukları, film ya da kitaplardaki öyküleri beğenmeleri için zorlamamız gerekmez. Yani temelde benim yaptığım matematiği ve coğrafyayı "sosyalleştirerek" daha insani hale getirmek. Haritada Kaybolmak'ta yaptığım dünya etrafındaki bir turu heyecanlı bir oyuna dönüştürmek de yine ders kitaplarındaki coğrafya bilgisinin kuruluşunu giderme girişimimdi. Küreselleşmiş dünyamızda, bu küçük gezegenimiz üzerinde neyin nerede olduğunu çocuklarımıza öğretmenin yaşamsal bir önemi olduğunu düşünüyorum. Hepimiz birbirimize bağlantılıyız ve yerküreyi iki yönde çeviren bir kitap, çocuklara Dünya'yı öğrenmenin bir macera

Vladimir Tumanov

olduğunu fark etme olanağı sağlamıştır diye umuyorum. Yaklaşımım, çocukların alışık olduğu yakın çevrelerinin ötesindeki yeniliklere gözlerini açarak farklı insanlık halleri ve deneyimlerine toleranslarını geliştirmek amacını taşıyordu.

"GÖÇMENLER, DİLDE SÜREKLİ BULUŞ YAPAN GENÇLER GİBİ"

- Siz neler okuyorsunuz? Okurlarınız sizi yakından tanıması adına kendinizi nasıl bir yazar ve insan olarak tanımlarsınız?

- Alman dili ve edebiyatı alanında çalıştığım yapıtım okumaların çoğu Almanca. Modern Alman romanları okuyorum ama bilimsel, özellikle de bilişsel bilim, tarih ve astronomi kitapları okumayı da seviyorum. Ayrıca spor yaparken sürekli dinlediğim sesli kitapları da seviyorum. En favori çocuk yazarım Astrid Lindgren. Ünlü kitabı Uzunçoraplı Pippi'yi üniversitede uluslararası çocuk edebiyatı dersimde işliyorum.

- Siz de göçmensiniz. Bugün tüm dünya için (özellikle Türkiye için) çok önemli bir konu göçmenlik. Ne düşünüyorsunuz bugünkü göç meselesiyle ilgili?

- Batı'ya kaçmaya çalışan göçmenlerin başlarına gelenleri, Türkiye ve Ürdün'deki göçmen kamplarındaki insanları izledikçe bu talihsiz insanlar için çok üzülüyorum. Benim ailem şanslıydı çünkü biz 1974'te Rusya'dan ayrıldık ve Kanada'ya yerleştik. Kanada toplumuyla mükemmel biçimde entegre olduk. Kanada'nın yerel halkla hiçbir ayrımla yapmaksızın (burada herkes Kanadalıdır) göçmenleri entegre etme biçimi, göçmenlere karşı mücadele eden Avrupalılar'a bir çözüm örneği oluşturur umarım. Göçmenler kadar, her topluma yeni bir perspektif ve yeni fikirler sağlayacak başka hiçbir şey yok. Göçmenler, bir dilin içinde sürekli buluş yapan gençler gibidirler. Kendi içine kapalı toplumlar durağanlaşırlar. Göçmenlik harika bir şeydir ama tabii şu anki Avrupa'ya göç koşulları çok trajik. ■

Kraliçeyi Kurtarmak / Vladimir Tumanov / Çeviren: Mine Kazmaoğlu / Günişği Kitaplığı / 2015 / 160 s. / 9+

Haritada Kaybolmak / Vladimir Tumanov / Çeviren: Mine Kazmaoğlu / Günişği Kitaplığı / 2015 / 200 s. / 9+